

โดย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

เราเคยตั้งคำถามหรือไม่ ว่าเหตุใดสถานการณ์ความขัดแย้งหรือวิกฤตที่เกิดขึ้นอีกฟากหนึ่งของโลก จึงส่งแรงสั่นสะเทือนมายังชีวิตประจำวันของเราได้? ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศ การใช้กำลังทางทหาร การปล่อยก๊าซเรือนกระจก ไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เชื่อมโยงถึงระบบนิเวศ และทรัพยากรธรรมชาติของโลก ล้วนสร้างผลกระทบเป็นลูกโซ่กระทบเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและความยั่งยืนทั่วทุกมุมโลก ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะกดดันเป็นแรงกระตุ้น กระตุ้นให้ทุกภาคส่วนหันมาให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) อย่างจริงจัง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและเตรียมพร้อมรับมือกับอนาคตที่ไม่แน่นอน

ท่ามกลางความท้าทายที่ภาคธุรกิจต้องเผชิญ แนวคิดในการดำเนินธุรกิจตามหลักธรรมาภิบาลโดยมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่เชื่อว่าจะช่วยให้บริษัทจัดการความเสี่ยงและเติบโตท่ามกลางความผันผวนได้อย่างยั่งยืน ตลาดทุนทั่วโลกจึงได้ปรับกลยุทธ์ระดับมาตรฐาน ESG ให้มีความเข้มข้นมากขึ้น ต่อเนื่อง รวมถึง การเปิดเผยข้อมูลด้าน ESG ที่โปร่งใส ครบถ้วน และทันเวลา เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อ้างอิงจากผลสำรวจของ Morgan Stanley ในปี 2568 พบว่า ผู้ลงทุนรายย่อยทั่วโลกกว่าร้อยละ 88 ให้ความสำคัญกับการลงทุนที่ยั่งยืนมากขึ้น เช่นเดียวกับผู้ลงทุนสถาบัน ที่จัดการแทนเจ้าของทรัพย์สิน (Asset Owners) กว่าร้อยละ 86 ที่วางแผนจะขยายสัดส่วนการลงทุนในกลุ่มความยั่งยืนภายใน 2 ปีข้างหน้า

บริษัทจดทะเบียนไทยก็ไม่ต่างกัน ในปัจจุบันมีพัฒนาการในการเปิดเผยข้อมูลด้าน ESG อย่างโดดเด่น โดยตลอดระยะเวลากว่า 3 ปีที่ผ่านมา ประมาณร้อยละ 60 ของบริษัทจดทะเบียนไทยมีการเปิดเผยข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ขอบเขตที่ 1 และ ขอบเขตที่ 2 และราวร้อยละ 45 มีการเปิดเผยข้อมูลครบทั้ง 3 ขอบเขต นอกจากนี้ ยังมีบริษัทจดทะเบียนไทยที่ได้รับผลประเมินในระดับสากล เช่น ในปี 2567 บริษัทจดทะเบียนไทยติดอันดับ ASEAN Top 50 ในการประเมิน ASEAN Corporate Governance Scorecard จำนวน 16 บริษัท และล่าสุดมีบริษัทจดทะเบียนไทย ติดอันดับ ภายใต The Sustainability Yearbook โดย S&P Global มากถึง 48 บริษัท ซึ่งสูงสุดเป็นอันดับที่ 6 ของโลก

จากที่มาตรฐาน ISSB ได้พัฒนาเป็น global baseline ของการเปิดเผยข้อมูลด้าน ความยั่งยืนที่หน่วยงานกำกับดูแลทั่วโลกให้การยอมรับ เมื่อปลายปี 2567 ก.ล.ต. ได้เดินทางออก ISSB Roadmap โดยจะยกระดับหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน ตามแบบ 56-1 One Report เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนไทยเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน ตามมาตรฐานของ ISSB เริ่มจากกลุ่ม SET50 ก่อน และมีมาตรการผ่อนปรนในช่วงเปลี่ยนผ่านด้วย สำหรับความสำคัญของมาตรฐาน ISSB จะเชื่อมโยง “ความยั่งยืน (sustainability)” กับ “ผลการดำเนินการทางการเงิน (financial performance)” อย่างแท้จริง ทำให้ผู้ลงทุนสามารถเข้าใจและเปรียบเทียบข้อมูลได้ง่ายขึ้น

ซึ่งมาตรฐานสากลต่าง ๆ จะช่วยเพิ่มโอกาสให้บริษัทสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่าน หรือ transition finance และช่วยลดต้นทุนทางการเงินในระยะยาวและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันภาคธุรกิจไทย บนเวทีโลก

ในโลกที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน บริษัทจดทะเบียนจึงควรเตรียมความพร้อมรับมือกับทุกสถานการณ์ ด้วยหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และนำ ESG มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรอย่างเป็นรูปธรรม ไม่ใช่เพียงเพื่อการทำตามกฎเกณฑ์ แต่เพื่อสร้างความสามารถในการธุรกิจปรับตัว พึ่งตัว และเติบโตจากความท้าทายใหม่ ๆ ได้อย่างมั่นใจ หรือที่สากลเรียกว่าการสร้าง resilience ให้ธุรกิจในยุคที่โลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นั่นเอง ไม่เพียงเท่านั้น ก.ล.ต. ยังสนับสนุนให้ผู้ลงทุนให้ความสำคัญกับข้อมูลด้าน ESG ในการใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน เพราะปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล เป็นอีกหนึ่งในตัวชี้วัดสำคัญของความสามารถในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนในระยะยาวของกิจการ

จากข้อมูลสถิติในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความสำคัญของ ESG ได้อย่างชัดเจน แล้วการที่โลกกำลังเผชิญสถานการณ์และความท้าทายในปัจจุบัน จะส่งแรงสนับสนุนขับเคลื่อนพัฒนาการของ ESG ในอนาคตไปในทิศทางใด ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของ “เรา” ทุกคน มาร่วมเป็นส่วนหนึ่งและติดตามการพัฒนาการด้าน ESG ของโลกใบนี้ไปด้วยกัน
